

# **ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΟ ΚΑΙ ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ**

## **ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΜΕ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΑ**



**1821**

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ**

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΨΗΦΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ**

**ΑΘΗΝΑ 2021**



# ΠΟΙΟΣ ΕΙΜΑΙ;

Διαβάζω τα ονόματα και γράφω τον αριθμό στην εικόνα που αντιστοιχεί.

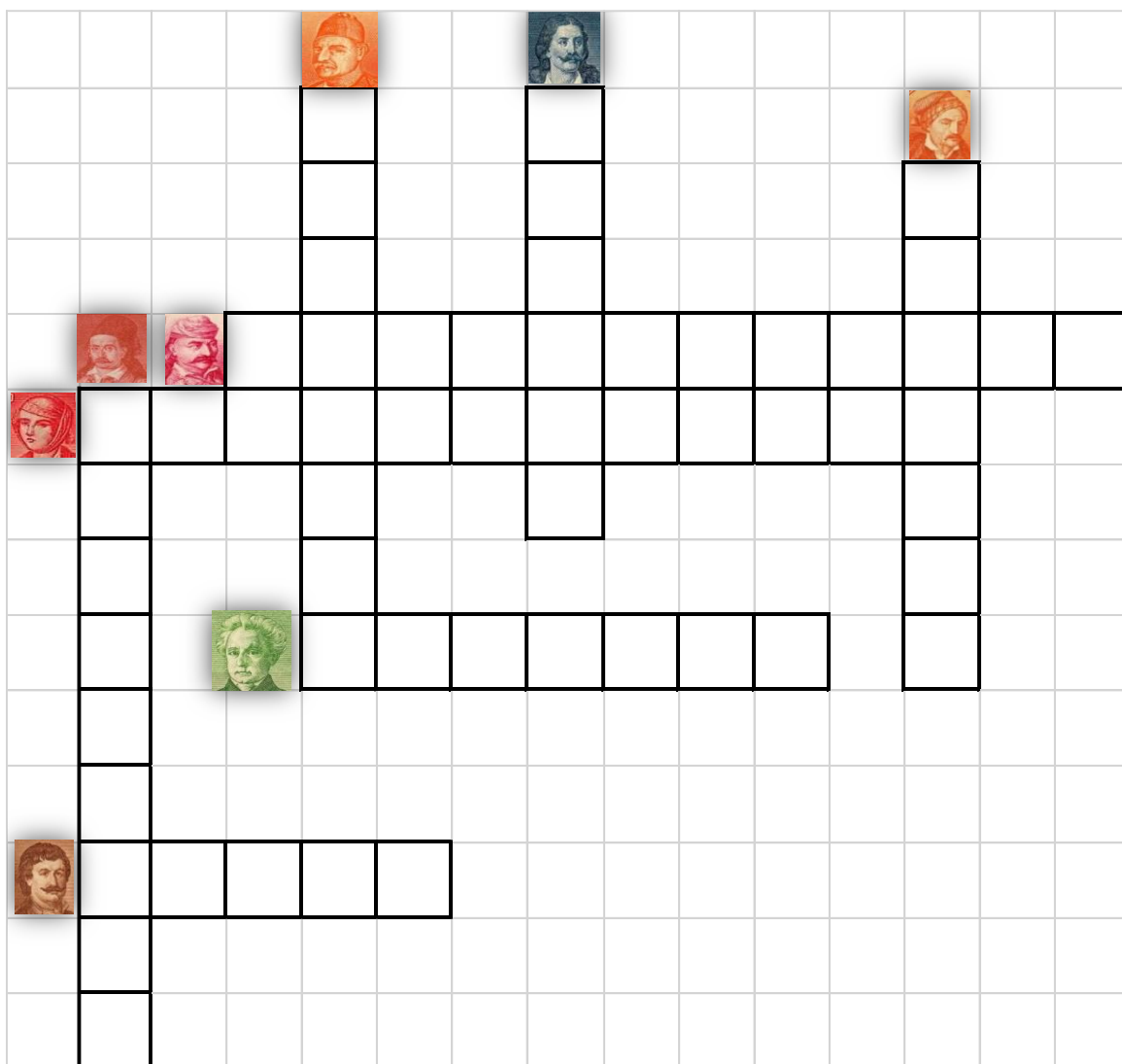


- |                          |                      |
|--------------------------|----------------------|
| 1. Γεώργιος Καραϊσκάκης  | 2. Ανδρέας Μιαούλης  |
| 3. Διονύσιος Σολωμός     | 4. Αθανάσιος Διάκος  |
| 5. Μάρκος Μπότσαρης      | 6. Ρήγας Βελεστινλής |
| 7. Θεόδωρος Κολοκοτρώνης | 8. Αδαμάντιος Κοραής |
| 9. Ιωάννης Καποδίστριας  |                      |



# ΕΙΚΟΝΟΛΕΞΟ

## Προσωπικότητων Ελληνικής Επανάστασης



# ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

## της Ελληνικής Επανάστασης

Διαβάστε προσεκτικά τους ορισμούς και συμπληρώστε τα κενά με τις λέξεις από την Ελληνική Επανάσταση. Βρείτε την ακροστιχίδα που σχηματίζεται στα κουτάκια με το γαλάζιο χρώμα για να μάθετε **το όνομα του πλοίου** που εικονίζεται στο γραμματόσημο του 1971.



Το πλοίο αυτό ήταν το πρώτο ατμοκίνητο πολεμικό πλοίο στην ιστορία που χρησιμοποιήθηκε σε πολεμικές επιχειρήσεις κατά την Επανάσταση του 1821. Το πλεονέκτημά του έναντι των άλλων σκαφών ήταν τα πυροβόλα του.

Στη ναυμαχία της Αγκάλης, στις 17 Σεπτεμβρίου 1827, κατέστρεψε 9 από τα 11 εχθρικά πλοία με εξαιρετικά εύστοχους κανονιοβολισμούς. Η νίκη αυτή αποτέλεσε τη βασικότερη αιτία για την τελική ήττα των Τούρκο-Αιγυπτιακών ναυτικών δυνάμεων, η οποία συνετελέσθη στο Ναυαρίνο τον Οκτώβριο του 1827.

- ☐ \_\_\_\_\_ Πρώτος Κυβερνήτης της Ελληνικής Πολιτείας
- ☐ \_\_\_\_\_ Εκεί κηρύχθηκε η Επανάσταση στις 25 Μαρτίου 1821
- ☐ \_\_\_\_\_ Το μικρό όνομα του δημιουργού του επαναστατικού ύμνου «Θούριος»
- ☐ \_\_\_\_\_ Η άλωσή της ήταν η πρώτη σημαντική επιτυχία των Ελλήνων
- ☐ \_\_\_\_\_ Γιορτάζεται μαζί με τη γιορτή της Επανάστασης
- ☐ \_\_\_\_\_ Στη Ναυμαχία του Ναυαρίνου (1827) πήρε μέρος και αυτή η χώρα
- ☐ \_\_\_\_\_ Το Μεσολόγγι πολιορκήθηκε από τον ...
- ☐ \_\_\_\_\_ Στη Μάχη της... βρήκε ηρωικό θάνατο ο Αθανάσιος Διάκος



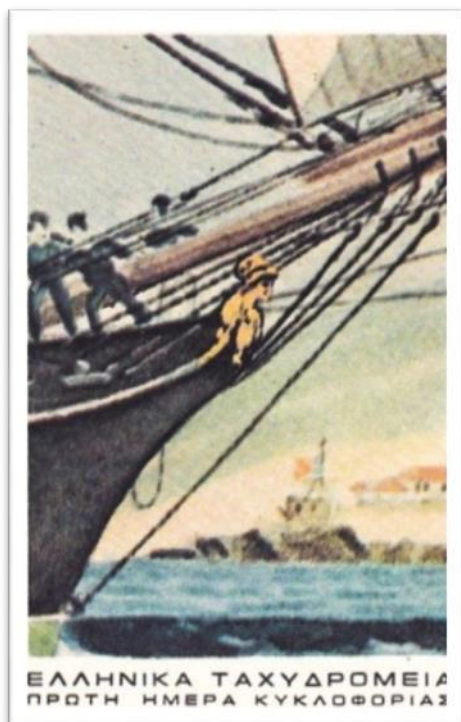
# ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΑ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ

Βάλε ένα ✕ κάτω από το γραμματόσημο που έχει σχέση με την Επανάσταση του 1821



# ΔΙΑΒΑΖΩ ΠΡΟΣΕΚΤΙΚΑ ΑΠΑΝΤΩ ΣΩΣΤΑ

Το Μάρτιο του 1983 τα Ελληνικά Ταχυδρομεία αφιέρωσαν έξι σειρές γραμματοσήμων στα ακρόπρωρα του Αγώνα. Σκοπός του αφιερώματος ήταν να προβληθεί ο συμβολικός ρόλος των ακρόπρωρων στην Ελληνική Επανάσταση αλλά και να αναδειχθεί η αξιολογή καλλιτεχνική αξία τους.



## Τα ακρόπρωρα

(ή φιγούρες, ή ακροστόλια) ήταν ξυλόγλυπτα επιζωγραφισμένα διακοσμητικά αγάλματα στην άκρη της πλώρης (το μπροστινό μέρος του πλοίου) που η ιστορία τους χάνεται στην αρχαιότητα.

Η πρώτη χρήση ξύλινων αγαλμάτων στην πλώρη καταγράφεται την εποχή των Φοινίκων και αργότερα των Αιγυπτίων. Το αρχαιότερο ακρόπρωρο που έχει διασωθεί ανήκε σε μια αιγυπτιακή πολεμική γαλέρα του 1250 π.Χ.

Τα θέματα που στόλιζαν τα ακρόπρωρα ήταν συνήθως απεικονίσεις θεών, ηρώων, νυμφών, άγριων ζώων και θηρίων. Οι παλιοί ναυτικοί πίστευαν ότι στολίζοντας το πλοίο τους με κάποια μορφή, εξευμένιζαν τους θαλάσσιους θεούς ή τα κακά πνεύματα και προστάτευαν το πλήρωμα.

Η χρήση τους γενικεύτηκε από τον 15ο μέχρι τον 18ο αιώνα σε όλη την Ευρώπη και ήταν τόσο στενά συνδεδεμένα με το πλοίο, που σε περίπτωση ήττας σε ναυμαχία ή πειρατεία, ο νικητής τα αφαιρούσε και τα έπαιρνε σαν τρόπαια της κυριαρχίας του.



Από τα τέλη του 18<sup>ου</sup> αιώνα, η μορφή των ακρόπρωρων συνδέθηκε με την αφύπνιση της εθνικής συνείδησης. Φέρουν απεικονίσεις ανδρικών και γυναικείων μορφών από την αρχαία ελληνική ιστορία και μυθολογία.

Στην ελληνική ναυτική παράδοση, τα ακρόπρωρα αποτελούσαν την ταυτότητα, το έμβλημα του πλοίου και συχνά έδιναν το όνομά τους στο σκάφος. Τα πιο συχνά ονόματα που επιλέχθηκαν για τα πλοία του Αγώνα ήταν τα ακόλουθα: Άρης, Αγαμέμνων, Αχιλλέας, Αριστείδης, Αλέξανδρος, Αθηνά, Επαμεινώνδας, Ηρακλής, Θεμιστοκλής, Λεωνίδα, Κίμων, Ποσειδών.



Το ακρόπρωρο του πλοίου «Άρης», του Ανδρέα Μιαούλη, έχει τη μορφή ήρωα που φέρει ενδυμασία πολεμιστή.

Ο ήρωας έχει πολλές ομοιότητες με το χαρακτηριστικό της εικόνας του Μέγα Αλέξανδρου που τύπωσε ο Ρήγας Βελεστινλής στη Βιέννη το 1797.

Ο θεός του πολέμου Άρης στόλιζε το ακρόπρωρο του ομώνυμου πλοίου του Υδραίου Αναστάσιου Τσαμαδού.

Το πλοίο «Άρης» ήταν ένα από τα ενδοξότερα πλοία της Ελληνικής Επανάστασης και συμμετείχε σε όλες σχεδόν τις ναυτικές εκστρατείες και ναυμαχίες του Ελληνικού στόλου: στο Αιγαίο, τα Πελοποννησιακά παράλια και τον Κορινθιακό Κόλπο.



Το ακρόπρωρο του πλοίου του Σπετσιώτη αγωνιστή Κ. Μπάμπα στόλιζε ο σπουδαίος Θηβαίος στρατηγός και πολιτικός Επαμεινώνδας (418-362 π.Χ.).

Ο Επαμεινώνδας, ο «πρώτος άνδρας της Ελλάδας», σύμφωνα με το χαρακτηρισμό του Κικέρωνα, κατάφερε να απαλλάξει τη Θήβα από τη σπαρτιατική ηγεμονία και να τη μετατρέψει σε ισχυρή πόλη-κράτος.



Η Λασκαρίνα  
Μπουμπουλίνα  
επέλεξε μια  
όμορφη γυναικεία  
μορφή για το πλοίο  
«Σπέτσες»



Ακρόπρωρο  
με ανδρική  
μορφή  
άγνωστου  
πλοίου από  
τα Σφακιά



Το ακρόπρωρο του ατμοκίνητου πλοίου  
«Καρτερία» έφερε τη μορφή αρχαίου  
πολεμιστή.

Η χρήση των ακρόπρωρων διατηρήθηκε για χιλιάδες χρόνια αλλά τα πιο αξιόλογα κατασκευάστηκαν τον 18ο και μέχρι τα μέσα του 19ου αιώνα. Δυστυχώς, η όμορφη αυτή διακοσμητική τέχνη εξαφανίστηκε με την επικράτηση του ατμού καθώς στα μηχανοκίνητα χαλύβδινα πλοία, στη θέση του ακρόπρωρου, τοποθετούσαν το σήμα της ναυτιλιακής εταιρείας.

Σήμερα, μόνο τα μεγάλα ιστιοφόρα που χρησιμοποιούνται ως εκπαιδευτικά έχουν ακρόπρωρα.

Διασώζονται τα ακρόπρωρα από πλοία των Μιαούλη, Τσαμαδού, Μπουμπουλίνας, Τομπάζη, Κριεζή, Μπάμπα, Μέξη, καθώς και το ακρόπρωρο της ατμήλατης Καρτερίας.

Πολλά από τα ακρόπρωρα είναι διάτρητα από βλήματα.



## ΑΠΑΝΤΗΣΕ ΣΩΣΤΑ

Τώρα που διάβασες για τα ακρόπρωρα,  
απάντησε στις ερωτήσεις.

1. Τα ακρόπρωρα  
τοποθετούνται...

- ☐ α) Στην πρύμνη
- ☐ β) Στην πλώρη

2. Από τί υλικό έφτιαχναν τα  
ακρόπρωρα;

- ☐ α) Ξύλο
- ☐ β) Μπρούτζο

3. Ο Επαμεινώνδας ήταν  
βασιλιάς της Θήβας.

- ☐ α) Σωστό
- ☐ β) Λάθος

4. Πότε εμφανίστηκαν τα  
ακρόπρωρα;

- ☐ α) Δεν γνωρίζουμε ακριβώς
- ☐ β) Το 1250 π.Χ.

5. Το ένδοξο πλοίο «Άρης» ανήκε  
στον Ανδρέα Μιαούλη.

- ☐ α) Σωστό
- ☐ β) Λάθος

6. Τα πιο αξιόλογα ακρόπρωρα  
κατασκευάστηκαν:

- ☐ α) Τον 15<sup>ο</sup> αιώνα μέχρι τα μέσα του 19<sup>ου</sup> αιώνα
- ☐ β) Τον 18<sup>ο</sup> αιώνα μέχρι τα μέσα του 19<sup>ου</sup> αιώνα

7. Οι Κρητικοί δεν έλαβαν μέρος  
στον Αγώνα.

- ☐ α) Σωστό
- ☐ β) Λάθος

8. Το 1983 κυκλοφόρησαν πέντε  
σειρές γραμματοσήμων με  
ακρόπρωρα.

- ☐ α) Σωστό
- ☐ β) Λάθος

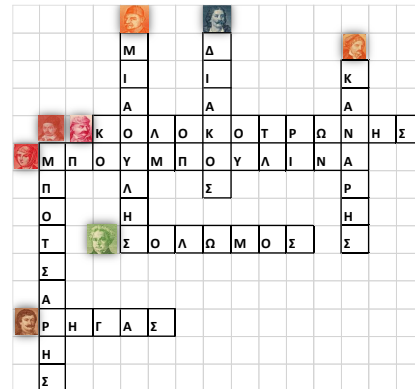


## ΛΥΣΕΙΣ

### ΠΟΙΟΣ ΕΙΜΑΙ;

Α.6, Β9, Γ1, Δ5, Ε8, ΣΤ3, Ζ7, Η4, Θ2

### ΕΙΚΟΝΟΛΕΞΟ



### ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΑ

- Κ**ΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ Πρώτος Κυβερνήτης της Ελληνικής Πολιτείας
- Α**ΓΙΑ ΛΑΥΡΑ Εκεί κηρύχθηκε η Επανάσταση στις 25 Μαρτίου 1821
- Ρ**ΗΓΑΣ Το μικρό όνομα του δημιουργού του επαναστατικού ύμνου «Θούριος»
- Τ**ΡΙΠΟΛΙΤΣΑ Η άλωσή της ήταν η πρώτη σημαντική επιτυχία των Ελλήνων
- Ε**ΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ Γιορτάζεται μαζί με τη γιορτή της Επανάστασης
- Ρ**ΩΣΙΑ Στη Ναυμαχία του Ναυαρίνου (1827) πήρε μέρος και αυτή η χώρα
- Ι**ΜΠΡΑΗΜ Το Μεσολόγγι πολιορκήθηκε από τον ...
- Α**ΛΑΜΑΝΑΣ Στη Μάχη της... βρήκε ηρωικό θάνατο ο Αθανάσιος Διάκος

### ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΑ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ



### ΑΠΑΝΤΗΣΕ ΣΩΣΤΑ

1.β 2.α 3.β 4.α 5.β 6.β 7.β 8.β



# ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΜΝΗΜΗΣ

## ΜΕ ΤΟΥΣ ΗΡΩΕΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ

Τυπώστε το φυλλάδιο σε χοντρό χαρτί ή κολλήστε τις φιγούρες σε χαρτόνι και κόψτε προσεκτικά.

### Κανόνες παιχνιδιού

Για 2 έως 4 παίκτες

30 κάρτες

Ανακατέψτε καλά τις κάρτες. Τοποθετήστε τις κάρτες με την τυπωμένη όψη προς τα κάτω σχηματίζοντας ένα τετράγωνο. Κάθε παίκτης ανοίγει δυο κάρτες. Όποιος βρει δυο όμοιες κάρτες τις κρατά και συνεχίζει να παίζει. Αν οι κάρτες είναι διαφορετικές, τις γυρίζουμε πάλι με την τυπωμένη όψη προς τα κάτω και παίζει ο επόμενος.

Νικητής είναι ο παίκτης που συγκέντρωσε τις περισσότερες κάρτες.



